

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 18C/117/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714205900
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Janette Nôtová
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2015:6714205900.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred samosudkyňou Mgr. Janette Nôtovou, v právnej veci navrhovateľa: CETELEM SLOVENSKO a.s., Panenská 7, 812 36 Bratislava, IČO: 35 787 783, právne zastúpený: JUDr. Helena Strachotová, usadený euroadvokát, Hviezdoslavova 7, 036 01 Martin, proti odporcovi: Ľ. O., nar.XX.XX.XXXX, W. Q. Č.. XX, N., občan SR, zastúpený opatrovníkom T. Ľ., súdnou tajomníčkou Okresného súdu W., o zaplatenie 690,81 € s prísil, takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 564,10 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne od 16. 07. 2013 do zaplatenia, to všetko v lehote do 3 (troch) dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti sa návrh navrhovateľa z a m i e t a .

Navrhovateľovi sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ podal na tunajšom súde dňa 23.04.2014 návrh, v ktorom žiadal, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť mu sumu 690,81 €, úrok vo výške 44,50 % ročne zo sumy 564,10 € od 02.07.2013 až do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 690,81€ od 02.07.2013 až do zaplatenia a nahradil mu trovy konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 09.12.2012 uzavrel navrhovateľ s odporcom zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Obsahom úverovej zmluvy bol záväzok navrhovateľa uhradiť za odporcu časť kúpnej ceny na nákup tovaru zodpovedajúcu výške spotrebiteľského úveru. odporca sa zaviazal vrátiť úver v 36 mesačných splátkach po 29,59 € od 15.1.2013 vždy do každého 15-teho dňa v mesiaci. Odporca svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnil. V súlade so zmluvou si navrhovateľ uplatnil zmluvnú pokutu. Ku dňu 2.7.2013 sa stal splatný dlh odporcu vo výške 690,81 €. V súlade so zmluvou žiada navrhovateľ zmluvný úrok 44,50 % z úverovej istiny 564,10 € od prevzatia prípadu na vymáhanie, t.j. od 1.7.2013 a zákonný úrok z omeškania podľa § 369 OBZ.

Na výzvu súdu zo dňa 29.07.2014, aby sa navrhovateľ vyjadril, na základe akých skutočností si uplatňuje úrokovú sadzbu 44,50 % ročne, keď v mesiaci december 2012, kedy bola uzavretá zmluva medzi účastníkmi konania, bola úroková sadzba pre spotrebné úvery od 1 do 5 rokov vo výške 14,97 %, a to s poukazom na § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ písomným podaním, doručeným tunajšiemu súdu dňa 24.07.2014 uviedol, že trvá na priznaní dojednanej úrokovej sadzby 44,50 % ročne. Kľúčovým faktorom pre posúdenie primeranosti ceny úveru podľa právnych predpisov je výška RPMN podľa nar. vlády SR č. 238/2008 Z.z., podľa ktorej výška odplaty spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty RPMN pre príslušný typ spotrebiteľského úveru

platnej ku dňu podpisu zmluvy. Podľa štatistických údajov v čase uzavretia zmluvy bola priemerná výška úrokovej miery 76,00 % a priemerná RPMN 46,35 %. S prihliadnutím na povahu subjektu poskytujúceho úver zmluvná úroková sadzba nie je neprimeraná, ani neodporuje dobrým mravom.

Na výzvu súdu na presnú špecifikáciu žalovanej sumy a vyjadrenie sa k ex offo súdnemu preskúmvaniu zmluvných podmienok z hľadiska dodržiavania práv spotrebiteľa, navrhovateľ písomným podaním zo dňa 13.03.2015 oznámil súdu, že odporcovi bol poskytnutý úver vo výške 564,10 €, ktorý mal splatiť v mesačných splátkach po 29,59 € 36x, t.j. od 15.1.2013 do 15.12.2015 v celkovej výške 1065,24 €, ktorá pozostávala z istiny 564,10 €, úrokov 466,94 € a poplatkov za poistenie úveru 34,20 €. Z toho vyplýva, že každá splátka v sebe zahŕňala istinu, úrok a poplatok za poistenie podľa splátkového kalendára. Odporca neuhradil ani jednu splátku. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle zmluvy pre neplatenie splátok sa stal splatný celý dlh klienta, v tomto prípade ku dňu 2.7.2013 a tento deň je dňom počiatku účtovania úrokov. Úroky boli vyrátané len k 1.7.2013 - deň predania prípadu na vymáhanie, preto v žalobe navrhovateľ požaduje zmluvný úrok z istiny 564,10 € od nasledujúceho dňa od 2.7.2013. Žalovaná suma pozostáva z istiny 564,10 €, zmluvného úroku do 1.7.2013 v sume 121,71 € a dlžného poistného v sume 5,70 €. Navrhovateľ ďalej uviedol, že úverová zmluva je v súlade so zák. o spotrebiteľských úveroch platným v čase uzavretia zmluvy, kedy časť je priamo v úverovej zmluve a časť v spoločných ustanoveniach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Záverom navrhovateľ uviedol, že odporcovi nebola účtovaná žiadne zmluvná pokuta, v žalobe došlo k nedopatreniu.

Súd vo veci vykonal dokazovanie na pojednávaní dňa 14.04.2015 v neprítomnosti účastníkov konania, pretože sa účastníci konania na pojednávanie nedostavili, hoci boli riadne a včas predvolaní. Právny zástupca navrhovateľa svoju neúčasť ospravedlnil z dôvodu hospodárnosti konania a súhlasil, aby súd rozhodol v jeho neprítomnosti. Opatrovník odporcu svoju neúčasť neospravedlnil, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania, preto boli splnené podmienky ustanovenia § 101 ods.2 O.s.p

Súd vo veci oboznámil predložené listinné doklady a zistil nasledujúci skutkový stav:

Dňa 09.12.2012 uzavreli účastníci konania Zmluvu o spotrebiteľskom úvere. V bode 1.1 bolo dojednané, že predmetom zmluvy je poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru (ďalej len „SÚ“) vo výške a za podmienok dohodnutých v zmluve. Klient je povinný poskytnutý SÚ vrátiť, zaplatiť dohodnuté úroky a poplatky a plniť ďalšie povinnosti dohodnuté v zmluve. Cena tovaru alebo služby bola 614,00 € a výška SÚ bola 564,10 €, priama platba predajcovi bola 49,90 €. Výška mesačnej splátky 29,59 €, počet splátok 36, splatnosť mesačnej splátky bola v 15-ty deň v mesiaci, splatnosť 1. mesačnej splátky 15.1.2013, konečná splatnosť úveru 15.12.2015. Výška úrokovej sadzby bola stanovená ako fixná 44,50 % ročne, RPMN bola určená 54,80 % a priemerná RPMN bola 46,35 %. Celková čiastka k zaplaceniu bola 1.031,04 €. Ďalej bol zvolený súbor poistenia - základný súbor poistenia a poplatok za poistenie 3,33 %.

Podľa bodu 1.4 klient súhlasil, aby CETELEM poukázal peňažné prostriedky z úveru predajcovi, ktorý dlžníkovi predal tovar, alebo službu.

Podľa bodu 2.1 sa zmluva uzatvára na dobu určitú, po dobu trvania záväzkov zo zmluvy

Podľa 3.časti Spoločné ustanovenia, bodu 1.1 dlžník vyhlásil, že sa oboznámil z rámcovými zmluvami o poistení, uzavretou medzi CETELEMOM a poisťovňou CERDIF Slovakia a.s., platnými v čase podpisu zmluvy a s aktuálnymi všeobecnými poistnými podmienkami poisťovne CERDIF a.s., súhlasí s nimi a svojím podpisom na zmluve súhlasí s poistením v rozsahu, ktorý si sám vybral. Podľa bodu 1.1 písm. A/ zmluvy, základný súbor poistenia je pre prípad smrti, plnej a trvalej invalidity, prac. neschopnosti. Podľa bodu 1.2 poplatok za poistenie uvedený v základných podmienkach zmluvy je vyjadrený percentom z mesačnej splátky úveru a je zahrnutý do výšky mesačnej splátky. Podľa bodu 1.4 dlžník berie na vedomie, že práva a povinnosti vyplývajúce z poistenia, ako aj výška poistného plnenia, sú stanovené

v RZoP a VPP, s ktorými vyjadril súhlas. Podľa bodu 1.6 dlžník je oprávnený poistenie dojednané v zmluve kedykoľvek ukončiť

Podľa bodu 2.1 zmluvy sa klient zaväzuje riadne a včas splácať poskytnutý úver formou dohodnutých pravidelných mesačných splátok, ak sa nedohodne inak. CETELEM splátku použije na úhradu dohodnutých úrokov, poplatkov podľa zmluvy, prípadne podľa aktuálneho sadzovníka, v rátane čiastky určenej na úhradu poistného, ak je dlžník poistený a príslušnej časti úverovej istiny.

Podľa bodu 4.1 písm. a/, v prípade ak klient nespláca poskytnutý úver riadne a včas, je Cetelem oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie úveru vrátane príslušných úrokov a poplatkov v lehote a s účinnosťou, ktorú Cetelem určí v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Podľa bodu 4.4, ku dňu účinnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru je splatný celý dlh klienta voči Cetelemu. Nesplatená istina úveru je až do dňa jej úplného splatenia úročená podľa úrokovej sadzby dohodnutej v zmluve, t. j., klient je povinný zaplatiť úroky od doby poskytnutia úveru do vrátenia peňažných prostriedkov v celom rozsahu. Podľa bodu 7, Cetelem doručuje korešpondenciu klientovi najmä poštou na jeho poslednú Cetelemu známu adresu. Oznámenia zasielané do vlastných rúk klientovi sa považujú za doručené dňom, kedy klient príslušné oznámenie obdrží alebo dňom, kedy klient príslušné oznámenie odmietne prevziať, alebo príslušné oznámenie zaslané Cetelemom na poslednú známu adresu klienta sa vráti Cetelemu ako nedoručené (napr. s pozn. „adresát neznámy“ alebo „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“) a to aj v prípade, že sa klient o zaslaní príslušného oznámenia nedozvedel.

Podľa oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru adresované odporcovi dňa 10. 07. 2013, navrhovateľ odporcovi oznámil, že poskytnutý úver nesplácal riadne a včas, preto navrhovateľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a ku dňu 02. 07. 2013 sa stal záväzok splatný v celom rozsahu. Dlžná suma vo výške 690,81 € pozostáva z úverovej istiny vo výške 564,10 € a dlžných úrokov, poplatkov a poistného vo výške 126,71 €. K tomu doložil navrhovateľ kópiu poštovej zásielky vrátenej mu 15. 07. 2013 s pozn. „adresát neznámy“.

Podľa prehľadu úverových operácií z účtu odporcu, odporca čerpal dňom 12. 12. 2012 finančné prostriedky vo výške 564,10 €. Ďalšie finančné prostriedky nečerpal. Nevykonal žiadnu splátku.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ) účinného do 31.5.2014 (platné znenie v čase uzavretia zmluvy) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa ods. 2 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Podľa ods. 3 dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Podľa ods. 4 spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2) Za individuálne

dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Nemali by byť teda žiadne pochybnosti a navrhovateľ to ani nepopieral, že spor vznikol zo zmluvy uzavretej medzi obchodníkom pri výkone jeho obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a odporcom ako spotrebiteľom jeho úverovej služby, t.j. že ide o spotrebiteľskú zmluvu a že sporný vzťah sa má posúdiť vo svetle cieľov smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách („smernica“).

Podľa § 1 ods. 1 zák.č. 129//2010 Z.z o spotrebiteľských úveroch úč. do 31.12.2012 (platné znenie v čase uzavretia zmluvy) tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.. Podľa ods. 2 spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 1 zák.č. 129//2010 Z.z o spotrebiteľských úveroch úč. do 31.12.2012 zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa ods. 2 zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 129//2010 Z.z o spotrebiteľských úveroch účinného do 31.12.2012 veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa

prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3.

Podľa § 11 ods. 2 zák. č. 129//2010 Z.z o spotrebiteľských úveroch účinného do 31.12.2012 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného do 31.5.2014, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka účinného do 31.5.2014, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Na základe uvedeného zisteného skutkového a právneho stavu súd nemal pochybnosti o tom, že medzi účastníkmi konania došlo k vzniku záväzkového vzťahu a to zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t.j. že sa jedná o zmluvu spotrebiteľskú, čo medzi účastníkmi ani sporné nebolo. Preto súd zmluvu podrobil kontrole z hľadiska dodržiavania práv spotrebiteľa.

Súd konštatuje podľa obsahu zmluvy, že uvedená zmluva predstavuje poskytnutie typického spotrebiteľského úveru, ktorý sa čerpá na nákup konkrétneho tovaru alebo služby, vo výške uvedenej v zmluve.

Zo zmluvy vyplýva, že medzi účastníkmi konania malo dôjsť pri uzavretí Zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj k uzavretiu poisťnej zmluvy. Súd však konštatuje, že spôsobom uvedeným v zmluve nemohlo dôjsť k platnému uzavretiu poisťenia, nakoľko uvedený úkon nespĺňa predpísané náležitosti v súlade s ustanovením §788 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z takto uzavretej zmluvy nie je vôbec zrejmé, v akom rozsahu sa poisťiteľ zaviazal poskytnúť plnenie. Zmluva o úvere len odkazuje na všeobecné poisťné podmienky, čo však nepostačuje na platné uzavretie poisťnej zmluvy, pretože uvedený údaj predstavuje jednu zo základných náležitostí poisťnej zmluvy, ktorý údaj musí byť zrejmý zo samotnej poisťnej zmluvy, čo v tomto prípade dodržané nebolo. Z týchto dôvodov súd zmluvu v časti poisťenia považuje za absolútne neplatnú (§ 39 OZ). Odporcovi potom nemohla vzniknúť povinnosť platiť poplatky za poisťenie tak, ako ich vyčíslil navrhovateľ v prehľade účtovných operácii úverového účtu odporcu.

Pokiaľ ide o 3. časť bod 2.1 zmluvy, kde si navrhovateľ vyhradil právo použiť splátku najskôr na úhradu dohodnutých, úrokov, následne na úhradu poplatkov podľa zmluvy a až napokon na úhradu úverovej istiny, súd podotýka, že takto upravenú zmluvnú podmienku už v minulosti vyhlásili mnohé súdy Slovenskej republiky za neprijateľnú a neplatnú. Súd poukazuje, na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 6Co/39/2011, ešte zo dňa 20.09.2011, kde sa súd podrobne zaoberá uvedenou zmluvnou podmienkou a bola vyhodnotená ako neprijateľná a teda neplatná. Napriek tomu navrhovateľ naďalej uvedenú zmluvnú podmienku uvádza ako súčasť zmlúv a na základe tejto zmluvnej podmienky aj pristupuje k rozúčtovaniu jednotlivých splátok od dlžníkov a z tohto titulu si uplatňuje svoje nároky, tak ako v tomto konkrétnom prípade. Navrhovateľ koná výslovne v rozpore so zákonom a to § 53a ods. 1 OZ. Súd z uvedeného rozhodnutia poukazuje, na podstatnú časť odôvodnenia a uvádza:

Veriteľ je povinný prijať aj čiastočné plnenie, ak to neodporuje dohode alebo povahe pohľadávky (§ 566 OZ v znení ku dňu uzavretia zmluvy - 2.12.2007).

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 OZ).

Občiansky zákonník v znení účinnom v čase vzniku zmluvy explicitne neupravoval účel plnenia dlhu pri odklone od dohodnutého splátkového kalendára. Doplnenie ustanovenia § 566 ods. 2 o favorizáciu vôle dlžníka („ak dlžník neurčí inak“) bolo vykonané až po vzniku zmluvy (novela vykonaná zákonom č. 568/2007 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2008). Občiansky zákonník však v čase vzniku zmluvy neupravoval ani to, aby si mohol svojvoľne veriteľ určiť účel platby, ktorú mu poukazuje dlžník. Otázka, aký účel platby sa má rešpektovať, je pritom kľúčová, pretože od jej zodpovedania závisí aj záver, či istina úveru bola splatená.

Podľa čl. III. 4.1 Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru Cetelem použije splátku na úhradu dohodnutých úrokov, poplatkov podľa zmluvy o úvere, prípadne podľa sadzovníka poplatkov platného v deň čerpania úveru a splátku príslušnej časti úverovej istiny.

Uvedené ustanovenie dáva dodávateľovi úveru možnosť použiť splátku aj na iný účel ako na splatenie istiny, a to bez ohľadu na vôľu žalovanej, ktorá nemá nijakú možnosť túto zmluvnú podmienku ovplyvniť. To sa v predmetnej veci aj stalo, pretože kým žalovaná považovala úverové splátky za splnené, tak žalovaný uplatnil na súde aj časť istiny. Žalovaná pritom žila v presvedčení, že dlh riadne splatila. Použitie splátky na iný účel ako určil spotrebiteľ, môže tak pre bežného spotrebiteľa mať za následok, že spotrebiteľ v dobrej viere plní svoj dlh, tento sa však reálne neznižuje, a to všetko bez toho, aby to spotrebiteľ mohol ovplyvniť. Nekončiace zasielanie výziev, vymáhanie nedoplatkov a následné uplatnenie pohľadávky veriteľa na súde môže u spotrebiteľa, ktorý žije vo viere, že dlh už skôr riadne splnil, vyvolať oprávnený stres.

Uvedené ustanovenie zmluvy má za následok založenie nevyváženého vzťahu veriteľa a dlžníka v otázkach plnenia dlhu spotrebiteľa. Nevyváženosť iba podčiarkuje skutočnosť, že vzťah sa v otázke plnenia stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa v niektorých prípadoch až nepredvídateľným. Spotrebiteľ má pritom oprávnený záujem na prednostnom splnení predpísaných splátok a vždy prioritne istiny. Tento, vždy prítomný záujem slabšej zmluvnej strany vyjadril zákonodarca s účinnosťou od 1.1.2008 aj vo vyššie uvádzanom § 566 ods. 2 OZ.

Odvolačný súd zastáva názor, že ak zmluvná podmienka vo svojej podstate na škodu spotrebiteľa na jednej strane spôsobuje nerešpektovanie vôle spotrebiteľa a jeho oprávnených záujmov a na strane druhej umožňuje dodávateľovi bezvýhradne presadiť jeho ekonomické záujmy v zmluvnom vzťahu, zakladá tým nielen nerovnováhu, ale až hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ). Ako uviedol Ústavný súd SR „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19, zverejnené aj na stránke Ministerstva spravodlivosti SR <<http://wwwold.justice.sk/wfn.aspx?pg=h4c&htm=h4/rssrspotr.htm>>).

Ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke, akou je rozhodovanie o účele platby, a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky, nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa, je zmluva v tejto časti hrubo nevyvážená. Ustanovenie zmluvy vedúce k opísanému stavu je v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ nie je spotrebiteľom osobitne vyjednané, ale je v rámci kontraktácie nadiktované v režime tzv. štandardnej typovej (adhéznej) zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Neprijateľná podmienka vo formulárovej zmluve je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ).

Odvolačný súd v tejto súvislosti iba pripomína, že § 53 ods. 4 OZ ustanovuje neuzavretý výpočet neprijateľných zmluvných podmienok (vzorový zoznam), ktorého rozširovanie je zverené práve súdom.

Zmluvná podmienka obsiahnutá v čl. III. 4.1 je s ohľadom na vyššie uvedené v neprospech žalovanej a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach. Žalobcovi totiž umožňuje vytvoriť stav, že splátky podľa zmluvného kalendára nie sú zaplatené, a to aj napriek tomu, že spotrebiteľ plnil práve za účelom vykonania splátok. Nezaplatenie splátok úveru v dôsledku uvedenej podmienky má však závažné následky a prejavilo sa to aj v predmetnej veci. Pri nezaplatení splátok úveru môže veriteľ uplatniť stratu výhody splátok, môže udržiavať základ pre narastanie úrokov z omeškania zo stále nezaplatenej istiny splátky, môže odstúpiť od zmluvy, ak to zmluva umožňuje.

Na druhej strane, ak by splátky boli zaplatené, tak by išlo maximálne len o sankcie za omeškanie (úroky z omeškania, príp. zmluvná pokuta). Zjavne teda existujú diametrálne odlišné následky, a to aj čo do závažnosti v závislosti od závažnosti účelu platby sledovaného spotrebiteľom úverovej služby. Rozdielna je predovšetkým suma, ktorú možno uplatniť v závislosti od účelu platby. V predmetnej veci bola pre pár dňové omeškanie uplatnená suma v rozsahu takmer polovice úveru, čo pre slabšie sociálne situovanú žalovanú je značne neprijemný stav s dopadom na finančne slabý rodinný rozpočet.

Dodávateľ finančnej služby (oproti neznámemu spotrebiteľovi) s odbornou starostlivosťou mal a musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania (§ 4 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa). Žalobca musí počítať s tým, že nárokom majúcim svoj základ v neakej podmienke a jej použití súd nemôže poskytnúť právnu ochranu.

Odvolačný súd považoval postup žalobcu za odporujúci dobrým mravom, ak uplatnil až 121,19 eur (zhruba polovica úveru), teda viac ako 600 %, čo značne vystresovalo žalovanú, a preto odvolací súd sa rozhodol odmietnuť poskytnúť žalobcovi ochranu pri úrokoch

z omeškania, pretože si ju nezaslúži. Výkon práv nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ).

Predmetná vec je typickou ukážkou, ako sa sofistikovane z nedlhu dá „vyrobiť“ pohľadávka a ak sa k nej nabalia aj právnické poplatky, tak sociálne slabší spotrebiteľ tým výrazne utrpí. Je to na úkor kvality života ľudí, pretože len málokto sociálne slabší spotrebiteľ sa bráni, a tak sa trh zaplňa neprijateľnými podmienkami a nekalými obchodnými praktikami na úkor života bežných ľudí.

Predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, leš, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody (jediné pozitívnoprávne vymedzenie protimravného konania (§ 4 ods. 8 zákona 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa).

Konajúci súd sa v celom rozsahu stotožňuje s takýmto vyhodnotením citovanej zmluvnej podmienky ako neprijateľnej a teda absolútne neplatnej.

Navrhovateľ vo svojom návrhu poukázal na to, že pristúpil na základe zmluvy (bod 4.1 písm. a /) k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti revolvingového úveru. Súd však poukazuje na znenie ustanovenia § 11 ods.2 zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého možno požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, len ak veriteľ konal s odbornou starostlivosťou podľa §7 ods. 1. V uvedenom ustanovení sa ukladá veriteľovi povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Berie sa do úvahy najmä doba poskytnutia spotrebiteľského úveru, výška spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne

aj účel spotrebiteľského úveru. Navrhovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, či vôbec posudzoval schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Na základe uvedeného súd nemal za preukázané, že by bol navrhovateľ oprávnený v súlade so zmluvou pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti revolvingového úveru.

Súd sa v neposlednom rade zaoberal aj výškou dojednaných úrokov, ktorá bola v zmluve vyčíslená na 44,50 % a vrátane poplatkov k úveru bola vyčíslená RPMN vo výške 54,80 %. Už Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 5Cdo/ 26/2011 z 26.04.2012 stanovil, že neprimeranou a odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Hoci sa navrhovateľ bránil uvedenému porovnaniu s poukazom na rozdiely úverovania pri nebankových subjektoch, súd do istej miery môže akceptovať vyššie náklady pri úveroch poskytovaných nebankovými subjektmi. Ale aj táto výška je limitovaná najmä všeobecnými ustanoveniami vyplývajúcimi z občiansko-právnych vzťahov a to § 3 ods.1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Hoci Občiansky zákonník, ani iné právne predpisy výslovne nestanovujú, do akej výšky je možné dojednať úroky, z tejto skutočnosti samo o sebe nemožno vyvodiť, že by výška úrokov závisela výslovne len od dohody účastníkov zmluvy. Dobrými mravmi sa v občiansko - právnych vzťahoch v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania sa, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť, vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Možno bez akýchkoľvek pochybností vysloviť, že neprimerane vysoké úroky dojednané pri peňažných pôžičkách, sú vo všeobecnosti považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi, ako aj mravným princípom spoločenského poriadku a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Hoci zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať pri posudzovaní dobrých mravov, preto závisí v každom prípade na posúdení všetkých rozhodujúcich okolností. Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke, koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie požičanej sumy a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Je zrejmé, že dlžník spravidla uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke práve z dôvodov svojej nepriaznivej finančnej situácie. Nemôže potom zodpovedať všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Súd potom považuje za opodstatnené, v zmysle zásad komparistiky, porovnať výšku úrokov poskytnutých nebankovými subjektmi s výškou úrokov, ktoré bežne sú poskytované bankami.

Navrhovateľ poukázal na hodnotu priemernej RPMN zverejnenej MF SR vo výške 46,35 % a na hodnotu maximálnej výšky odplaty pri spotrebiteľských úveroch zverejnenej MF SR vo výške 76% . Súd na to uvádza, že hodnota priemernej RPMN je vytváraná údajmi poskytovanými nebankovými subjektmi, ktoré poskytujú úverové služby a to pre účely orientácie sa spotrebiteľa na trhu úverov, ako je to napr. pri údajoch o jednotkovej cene tovaru. Spotrebiteľ potom má informáciu, či odplata za ponúknutý úver vzhľadom na výšku RPMN je primeraná prímeru alebo nie. Je však treba si uvedomiť, že tento priemer vytvárajú poskytovatelia úverov a teda pokiaľ časom narastajú požadované náklady na úvery, tým vyššia je priemerná RPMN. Nie je však táto hodnota pre súd záväzná do takej miery, aby súd nebol oprávnený hodnotiť výšku nákladov na spotrebiteľský úver aj z vyššie uvedených hľadísk vo vzťahu naplneniu zásady dobrých mravov. Preto pre objektívne posúdenie súd prihliadal na výšku úrokov v bankách pri poskytovaní spotrebiteľských úverov. Podľa prehľadu úrokových mier úverov boli úroky za spotrebiteľské úvery v 12/2012 pri fixácii úroku od 1 do 5 rokov vo výške 14,97% , ročná percentuálna miera nákladov bola na úrovni 16,01%. V porovnaní s úverom poskytnutým odporcovi v tomto konkrétnom prípade súd konštatuje, že úroková sadzba stanovená v zmluve vo výške 44,50% prevyšuje priemerné úroky určované bankami o takmer trojnásobok. Ročná percentuálna miera nákladov v tomto úverom vzťahu určená na 54,80% je viac ako trojnásobkom RPMN požadovanej bankami pri obdobných úveroch. Súd na základe uvedeného uzatvára, že v zmluve bola dojednaná neprimeraná výška nákladov na úver, ktorý neprimerane zaťažuje odporcu ako dlžníka. S takouto výškou odplaty sa vysporiadali viaceré súdy SR vo svojich rozhodnutiach a konštatovali ich neprimeranosť. Na bližšie odôvodnenie súd poukazuje

na vyhodnotenie z rozsudku Krajského súdu Prešov sp.zn. 3Co/151/2013 zo dňa 25.9.2013, z ktorého vyberá:

Odvolací súd sa stotožňuje s prvostupňovým súdom, že úroky 28,97% sú neprimerane vysoké. Prevyšujú úroky v bankách o viac ako 100%. Žalovaný bral úver ako dôchodca, pretože mu starobný dôchodok ako jediný príjem nepostačoval na úhradu nedoplatkov za byt. Manželka mu zomrela a výdavky mu vznikli aj s pohrebom, pretože dal vyhotoviť pomník. Žalobca nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita a stav núdze žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Žalovanému príjmy nestačili a potvrdzuje to aj ďalší úver, ktorý si zobral od ďalšej nebankovky Provident financial. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti žalovaného, odvolací súd považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Pre porovnanie podľa rakúskej právnej úpravy je neplatný právny úkon ak niekto využije ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere (§ 879 ABGB ods. 2 č.4).

Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosťou za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyselnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ). Ak by sa preukázal najmenej nepriamy úmysel veriteľa, išlo by pre zmenu o neplatnosť úverovej zmluvy pre rozpor so zákonom, Trestným zákonom § 235 TZ. Ak by nešlo o nadvládu žalobcu nad žalovaným (tieseň, čiastočná ľahkomyselnosť), tak odvolací súd poznamenáva, že vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100% oproti prímeru bank a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu.

Zmyslom a cieľom úverovania spotrebiteľov nemôže byť neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a niekoľkoročný stav splácania dlhu, počas ktorého je spotrebiteľ vystavený stresovým situáciám. Takýto stav je na úkor kvality života človeka a žalobca to vyvolal neprimeranými úverovými podmienkami bez poznania reálnej schopnosti spotrebiteľa splatiť úver za podmienok vopred stanovených žalobcom, ktoré až na výšku úveru žalovaný nemohol nijako ovplyvniť (štandardná typová zmluva). Na začiatku všetkého je nedostatok odbornej starostlivosti obchodného zástupcu veriteľa pri nevyhodnotení núdze a čiastočnej ľahkomyselnosti spotrebiteľa. V súvislosti s nedostatkom odbornej starostlivosti pri posudzovaní bonity spotrebiteľa odvolací súd komparatívne poukazuje na švajčiarsku úpravu, podľa ktorej nesmie úroková sadzba pri úvere prekročiť spravidla 15 %, pričom stanovenie úrokovej sadzby sa orientuje na najvyššie prípustné úrokové sadzby stanovené národnou bankou. Zmluvy, ktoré túto úrokovú sadzbu nerešpektujú, sú neplatné. Zákon ďalej ukladá poskytovateľovi povinnosť overovať bonitu spotrebiteľa a pre prípad, že tak neurobí, nariaďuje sankcie. Keď poskytovateľ hrubo poruší túto preverovaciu povinnosť môže napríklad stratiť celú poskytnutú sumu vrátane úrokov aj poplatkov (Spolkový zákon o spotrebných úveroch, čl. 14) . Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Žalobca pri poskytovaní úveru zanedbal možnosti a schopnosti žalovaného spotrebiteľa splácať úver a prvostupňový súd veľmi správne odmietol priznať aj akékoľvek trovy, ktoré sa môžu na prvý pohľad zdať primerané, ale pre človeka v núdzi potenciálne spôsobilé prispieť k nezvládnuteľnému zadĺženiu.

Je dôležité, aby žalovaný ako spotrebiteľ finančnej služby žalobcu nezanevrel na služby a aby mohol s prehľadom zvládnuť úverový vzťah bez jeho extrémneho navýšenia (čl. 38 Charty základných práv EÚ).

Odvolačný súd vo svetle komparatistiky poukazuje na viaceré právne úpravy a spravidla cena úverov neprevyšuje 20% (porov. príspevok „Dobré mravy, pôžička“ v časopise Bulletin SAK, č. 7/8/2009). Odvolacia námietka, že spotrebiteľ bol oboznámený s úverovými podmienkami neovplyvní záver o neplatnosti časti úrokov, pretože dôležitý bol stav núdze žalovaného a súčasne neprimeraná výška úrokov. Odvolací súd nemohol ísť nad rámec suspenzívneho (odkladného) účinku odvolania, pretože sa žalovaný neodvolal. Odvolací súd tak nemohol zneplatniť úver v celom rozsahu. Totiž pre úžeru je neplatný celý úverový vzťah, nie len jeho časť (porov. OGH 4Ob 505/64).

Na začiatku všetkého je nedostatok odbornej starostlivosti obchodného zástupcu veriteľa pri nevyhodnotení núdze a čiastočnej ľahkomyselnosti spotrebiteľa. V súvislosti s nedostatkom odbornej starostlivosti pri posudzovaní bonity spotrebiteľa odvolací súd komparatívne poukazuje na švajčiarsku úpravu, podľa ktorej nesmie úroková sadzba pri úvere prekročiť spravidla 15 %, pričom stanovenie úrokovej sadzby sa orientuje na najvyššie prípustné úrokové sadzby stanovené národnou bankou. Zmluvy, ktoré túto úrokovú sadzbu nerešpektujú, sú neplatné. Zákon ďalej ukladá poskytovateľovi povinnosť overovať bonitu spotrebiteľa a pre prípad, že tak neurobí, nariaďuje sankcie. Keď poskytovateľ hrubo poruší túto preverovaciu povinnosť môže napríklad stratiť celú poskytnutú sumu vrátane úrokov aj poplatkov (Spolkový zákon o spotrebných úveroch, čl. 14) . Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu.

Súd preto hodnotí, že po posúdení zmluvy ako celku, ktorá obsahuje zmluvné dojednania hodnotené ako neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú výlučne v neprospech odporcu ako spotrebiteľa, neplatné dojednania a dojednania, ktoré odporujú dobrým mravom, je potrebné posúdiť celý zmluvný vzťah ako neplatný a odporujúci dobrým mravom, v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, t.j. ako právny úkon absolútne neplatný. Uvedenému hodnoteniu súdu nasvedčuje aj súčasná právna úprava zavedená novelou OZ a to zák. č. 106/2014 Z.z. účinného od 1.6.2014 v § 53d.

Podľa § 541 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Podľa ods. 2 bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 546 ods. 1 Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Podľa § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka účinného do 31.5.2014, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 Nariadenia vlády SR č. 586/2008 Z. z. účinný do 31. 01. 2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Úroková sadzba Európskej centrálnej banky od 08.05.2013 do 12.11.2013 bola vo výške 0,50 %.

Na základe týchto záverov potom súd konštatuje, že odporcovi boli poskytnuté finančné prostriedky zo strany navrhovateľa v celkovej výške 564,10 €. Odporca je povinný vrátiť poskytnuté plnenie v zmysle zásad ustanovení o bezdôvodnom obohatení. Pokiaľ si navrhovateľ uplatňoval aj úroky z omeškania, pri bezdôvodnom obohatení nie je zákonom stanovený čas plnenia a preto platí ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka, kedy je dlžník povinný plniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala. Navrhovateľ v oznámení o zosplatnení úveru vyzval odporcu na zaplatenie dlhu. Pri analogickom použití ustanovení § 47 O.s.p. o doručovaní súdnych zásielok bola navrhovateľovi zásielka vrátená dňa 15.7.2013. Odporca sa dostal do omeškania nasledujúcim dňom, t.j. 16.7.2013, od kedy patrí navrhovateľovi príslušný úrok z omeškania podľa ustanovení občianskeho práva. Súd tak priznal navrhovateľovi nárok na zaplatenie sumy 564,10 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne z dlžnej sumy od 16.7.2013 až do zaplatenia. Vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol..

O trovách konania rozhodoval súd podľa §142 ods.2 O.s.p., podľa ktorého súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru úspechu. V tomto konaní bol viac úspešný navrhovateľ, jeho úspech činí 81,66 %. Patrí mu teda pomerná časť náhrady trov konania, od úspechu sa odratúva jeho neúspech (81,66% - 18,34%), čo činí 63,32%. Navrhovateľ si uplatnil náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok 41 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 214,62 € (3x právny úkon po 51,46 €, 2x režijný paušál po 8,04€, 1x režijný paušál po 8,39 € + 20 % DPH), čo spolu činí 255,62 €. S prihliadnutím na ustanovenie § 150 ods.2 O.s.p., kedy súd prejednával tzv. drobný spor, posúdil súd uplatnené trovy ako neprimerané s prihliadnutím na okolnosti priznania uplatnenej sumy. Uplatnené trovy konania predstavujú takmer 50 % priznanej sumy a preto súd rozhodol, že navrhovateľovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 3 vyhotoveniach (§ 204 ods. 1, prvá veta O. s. p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup

súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., t. j.

1) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

- 2) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania
  - 3) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený
  - 4) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie
  - 5) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný
  - 6) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom
  - 7) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát
  - 8) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), t. j.
- 1) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
  - 2) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
  - 3) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p.,
  - 4) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).